

Український Музей

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ № 1 (18) ЛЮТИЙ 2008 р.

ПРОЕКТИ ЦЕНТРУ РОЗВИТКУ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ

МУЗЕЙНИЙ ПРОСТІР: НОВИЙ ЕТАП

• *Олексій Копитько*

«Этот день мы приближали, как могли...».

Напевно, ці слова найкраще характеризують результати роботи, яку колектив Українського центру розвитку музейної справи здійснював протягом останніх кількох місяців. Нарешті ми маємо приємність повідомити, що в Інтернеті з'явилася нова, модернізована версія порталу «Музейний простір України».

Окремі розділи порталу ще доповнюються, але вже зараз він є беззастатним інформаційним ресурсом, який готовий працювати на користь музеїв і задовольняти потреби читачів.

Навіщо ми зайнялися вдосконаленням свого сайту? В принципі, цього можна було не робити ще кілька років. Адже за відгуками багатьох колег, навіть, конкурентів, «Музейний простір», створений у 2005 р., був одним з найкращих українських веб-сайтів з культурної тематики і лідером у сегменті музейної та пам'яток охоронної інформації.

Утім, у сфері Інтернет-технологій навіть дуже добрі речі швидко застарівають. Це пов'язано зі стрімким розвитком Інтернету і в кількісному, і в якісному плані. Наприклад, згідно з даними компанії «Vigmir-internet», яка веде статистику українського Інтернету, у січні 2008 р. кількість користувачів «всесвітньої павутини» у нашій державі складала 7,7 млн. осіб, що на 21% більше, ніж у грудні (6,38 млн. осіб), і на 83% більше, ніж у січні 2007 р. (4,2 млн. осіб).

Також за 2 останні роки з'явилася багато нових технічних рішень, які урізноманітнюють можливості

веб-сайтів і дозволяють давати читачам більше. Це стосується технологій обробки даних, широкого використання відеороликів, побудови комунікації з відвідувачами ресурсу, формування віртуальних «спільнот» тощо. Саме тому протягом останнього року змінили свій зовнішній вигляд і технічну основу головні Інтернет-ЗМІ України.

Таким закінченням можуть отримати тільки музейні заклади та пов'язані з ними структури і видання. Така назва сайту, з одного боку, дозволяє чітко показати відвідувачам тематику ресурсу, а з іншого – краще інтегруватися у світовий музейний простір. Бо тепер веб-ресурс потрапляє до різноманітних спеціалізованих каталогів з музейної тематики, фахівці з інших країн швидше його знайдуть.

На жаль, поки що Україна слабо представлена в цій доменній зоні. Окрім «Музейного простору» тільки один музей – Музей історії міста Коломиї (www.kolomyia.museum) – має подібну адресу.

Незабаром сайт з «професійним» закінченням з'явиться у Музею народної архітектури та побуту України НАНУ. УЦРМС готовий надати музеям, які забажають перенести свій сайт у цю доменну зону, всі необхідні консультації.

Друге. Змінився баланс матеріалів, які будуть друкуватися на сайті. Всього масив публікацій можна умовно поділити на три рівноцінні складові: фаховий блок для музейних працівників, «загальнонародська» інформація для усіх, хто цікавиться історією України, пам'ятками, музеями, а також прикладні відомості для туристів, які мандрують нашою країною.

Порівняно з першою версією сайту суттєво розширений саме блок культурного туризму. Ми будемо докладно писати про місця, які слід побачити, детально висвітлювати маршрути (як дійхати, що дивитися, де жити, що їсти).

Закінчення на стор. 5

Оновлене обличчя музейного порталу України

Ми вирішили не відставати. Тим більше, що за 2 роки роботи ми побачили, як можна вдосконалити структуру сайту, які його функції слід розвивати, а які – ліквідувати. Отже, якщо зіграти у гру «знайди 10 відмінностей», то нова версія «Музейного простору» відрізняється від старої такими головними «фішками».

Перше. Сайт змінив доменне ім'я. Віднині шукайте нас в Інтернеті за адресою www.prostir.museum. Потреба змінити домен пояснюється легко – у світі вже кілька років існує спеціальна доменна зона *.museum*. Адреси з

ВСІМ! ВСІМ! ВСІМ!

Міжнародний фонд «Україна 3000» оголошує **ПРОГРАМУ ПІДТРИМКИ МУЗЕЙНИХ ПРАЦІВНИКІВ на 2008–2009 рр.**

Подорожчі читайте на 3 ст.

Міжнародний фонд «Україна 3000», Український центр розвитку музейної справи, Національна телекомпанія України повідомляють про початок

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АКЦІЇ «МУЗЕЙНА ПОДІЯ РОКУ – 2007»

Подорожчі читайте на 3 ст.

Дніпропетровський історичний музей імені Дмитра Яворницького запрошує до участі у

ДРУГОМУ ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЙНОМУ ФЕСТИВАЛІ (15–22 вересня 2008 р., м. Дніпропетровськ)

Подорожчі читайте на 8 ст.

Український центр розвитку музейної справи повідомляє про

НОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДО МУЗЕЙНОЇ БІБЛІОТЕКИ

близько 200 найменувань спеціальної літератури з Росії та США

Подорожчі читайте на 5 ст.

ТЕЛЕТАЙП

У 2008 р. на виконання заходів Комплексної програми збереження об'єктів культурної спадщини Чернівців з бюджету розвитку міста буде витрачено 14 мільйонів 220 тисяч гривень.

До 600-річчя Чернівців, яке відзначатимуть у жовтні 2008 р., коштом міського бюджету заплановано провести реставрацію пам'яток архітектури місцевого значення.

Зокрема, 1 млн 20 тис. грн буде витрачено на реставраційні роботи у будівлі міської Ратуші, 1,5 млн грн – на реставраційні роботи в історико-культурному заповіднику «Кладовища на вул. Зелений», 200 тис. грн – на реставрацію приміщень обласного художнього музею, 410 тис. грн – реконструкцію будівлі кінотеатру «Чернівці», 1,5 млн грн – реставрацію Центрального палацу культури на Театральній площі.

Окрім того, 2 млн 630 тис. спрямують на реконструкцію площі Турецької криниці, яку розпочали того року.

Тернопільщина визначила 4 номінанти для участі у всеукраїнському конкурсі «7 природних чудес України». Це – Дністрянський каньйон, печери Тернопільщини, Товтровий кряж Медобори та Кременецькі гори.

Акція «7 природних чудес України» має на меті привернути увагу туристів та інвесторів до унікальних пам'яток природного світу України.

15 січня Україна та Ізраїль домовилися про статус фресок польського художника і письменника єврейського походження Бруно Шульца. Твори після довгих років забуття були знайдені в м. Дрогобичі, що на Львівщині. Але згодом співробітники комплексу «Яд-Вашем» вивезли частину малюнків до Ізраїлю.

Після переговорів було погоджено проект договору, згідно якого Україна дає дозвіл ізраїльській сто-

роні використовувати фрески протягом двадцяти років. Натомість «Яд-Вашем» погоджується визнати твори Шульца власністю України і частиною її національно-культурної спадщини.

31 січня у Києві в Національному художньому музеї відкрилася виставка робіт Сергія Параджанова.

Основа експозиції складають колажі, графіка, декоративне мистецтво. Виставка працюватиме до 16 березня 2008 р.

2 лютого у Харківському художньому музеї відкрилася виставка робіт відомого фотографа XIX ст. Альфреда Федецького.

Експозиція вміщує близько ста оригінальних фотокарток та 80 фотокопій, на яких зображені як пересічні мешканці того часу, так і мистецька та інтелектуальна еліта.

3 лютого в Севастополі знайдені дві гробниці, що належали родині заможних жителів Херсонесу. Стіни однієї з них прикрашені розписом.

9 лютого в Київському музеї російського мистецтва відкрилася виставка «Бандероль в нікуди» видатного художника Олександра Дубовика, творця мозаїк, вітражів, килимів, розписів.

11 лютого у Києві, в ДП «Центр ділового та культурного співробітництва «Український дім» відкрито Туристичний інформаційний центр, основне завдання якого полягатиме у збиранні, узагальненні та поширенні інформації про рекреаційно-туристичні, культурно-історичні й соціально-економічні ресурси Києва та найкращі туристичні пропозиції України.

Харківська влада виділила 600 тис. грн. на реставрацію будинку на вулиці Мירוносицькій, в якому розміщувалася квартира-музей Гризодубових. Реконструкцію планують завершити до 9 травня 2008 р.

Будинок, що був побудований в 1917 році, постраждав 2 січня в результаті пожежі.

С.В. Гризодубов (1884–1965) – радянський льотчик, авіаконструктор, один із організаторів планеризму в Радянському Союзі, винахідник мотопланера.

23 лютого у Львові відбудеться урочиста церемонія підписання Декларації про наміри підтримати ініціативу та оголосити 2008 рік Роком замків та палаців Західної України.

Головною метою є – об'єднати зусилля областей щодо збереження самотності та популяризації замків і палаців регіонів.

ОФІЦІЙНО

ЗНАЙОМТЕСЯ, НОВИЙ МІНІСТР

NB!

Постановою Верховної Ради України від 18 грудня 2007 р. Міністром культури і туризму України призначено **Вовкуна Василя Володимировича**.

Василь Володимирович Вовкун, Народний артист України, кавалер ордену «За заслуги» III ступеня.

Народився 16 червня 1957 р. в селі Мацошині на Львівщині. Після закінчення у 1981 р. акторського факультету Київського державного інституту театрального мистецтва ім. І. Карпенка-Карого він стає актором Чернівецького українського музичного драматичного театру ім. О. Кобилянської, а з 1989 р. – актором

Київського українського театру-студії «Будьмо!». Брав участь у міжнародних театральних фестивалях у Польщі, Італії, Німеччині, Росії.

Василь Вовкун є автором книг «Мороз'янещастя» (Київ, «Молодь», 1991), «Фрески» (Львів, «Молодь» 2001), «Паралельні видива Василя Вовкуна», 2 томи (Київ, Видавничий дім Дмитра Бураго, 2007 р.).

З 1994 р. по 2003 р. Василь Вовкун – режисер-постановник Українського державного центру культурних ініціатив. З 2003 р. по 2005 р. – художній керівник Державного підприємства «Україна мистецька». З 2005 р. по 18 грудня 2007 р. – художній керівник Державного підприємства «Державне концертне агентство «Україна».

Режисер більше 300 постановок – державних, релігійних, професійних

та неофіційних свят, вітязинських та міжнародних фестивалів, днів української культури і мистецтва в Словаччині, Польщі, Франції, Німеччині, Молдові, Китайській Народній Республіці, Республіці Білорусь, молодіжних масових заходів, альтернативних концертів, оригінальних видовищ. Серед них – постановки опери-ораторії І. Стравінського «Цар Едіп», містерійного шоу-дійства «Золоті ворота тисячоліть», музичних метаморфоз В. Павлівського «Ті, що походять від сонця», поминальних дійств по жертвах Голодомору 1932 – 1933 рр. «Панахида за померлими з голоду» (за Є. Станковичем), «Народ мій є!», «Чорна рілля ізорана» та музично-архітектурна світлоінсталяція «Засвіти свічку!», постановка опери Дж. Верді «Бал-маскарад», інавгурація Президента

України Віктора Ющенка (Майдан Незалежності, Національний палац «Україна», Софія Київська, 2005 р.), мистецький проект «Помаранчева мить життя», презентація культурної спадщини України в США під час святкування 60-річчя ООН (Український інститут, Нью-Йорк, 2005 р.), постановка опери К. Данькевича «Богдан Хмельницький».

Синтетичні постановки Василя Вовкуна часто нагадують священнодійство, сповнене недомовленостей, зашифрованих натяків і символів. У них є місце музикантам і співакам, драматичним акторам і танцюристам. Його творчості притаманний експериментальний погляд у майбутнє через глибокодумне осмислення часу минулого і сьогодення.

Прес-служба Міністерства культури і туризму України

ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

СПАДЩИНА НА ПРОДАЖ

Процес відкритої та прихованої приватизації пам'яток культурної спадщини триває в Україні з самого початку її незалежності. На жаль, дуже часто він нагадує брудні оборудки, коли цінні об'єкти з невідомих причин зникли з обліку і нищилися варварською «реставрацією».

Державні органи, покликані тримати ситуацію під контролем, відверто не впоралися. В першу чергу, це стосується відповідної служби у складі Міністерства культури. Чому так сталося – це питання до конкретних чиновників, які досі перебувають на своїх посадах. Але внаслідок певного безвладдя в царині приватизації пам'яток виникла ситуація повного хаосу, коли приватизовані споруди ставали беззахисними.

Не дивлячись на це, навіть затяті противники приватизації культурної спадщини погоджуються, що сама **ідея продажу пам'яток у власність фізичних осіб чи корпорацій не є злом**. Головне – як це відбувається. Адже, за умови дотримання встановлених **правил і норм**, приватизація означає збереження пам'яток, її відновлення, розвиток туристичної інфраструктури з відповідними економічними та іміджевими наслідками.

В Україні неозброєним оком видно, що державний і місцеві бюджети не в змозі самостійно утримувати існуючу кількість «захисених» об'єктів в належному стані. Як дуже влучно зазначив доктор історичних наук Віктор Зінько (м. Керч), формально саме держава зараз є найбільшим руйнівником культурної спадщини, адже левова частка занедбаних пам'яток перебуває на балансі різних державних установ.

Отже, для України вкрай важливо в найкоротший термін зупинити існуючий безлад з приватизацією об'єктів культурної спадщини й організувати їхнє роздержавлення в такий спосіб, щоб, по-перше, зберегти їх, а по-друге, використати приватний імпульс для розвитку економіки і туризму.

Для цього необхідно визначити умови, на яких можна приватизувати об'єкти, визначити перелік споруд, які не повинні опинитися у приватних руках ні за яких обставин, і сформувати механізм контролю за дотриманням цих норм.

Це означає не тільки прийняття нормативних актів, але й підвищення ефективності діючої (вірніше сказати – бездіяльної) системи охорони пам'яток.

Одним з перших законів, які підписав новообраний президент Віктор Ющенко у січні 2005 р., був закон про тимчасове припинення приватизації пам'яток культурної спадщини до затвердження переліку об'єктів, які повинні залишитися у державній власності. Кабінет Міністрів отримав доручення розробити і подати до ВРУ проект закону зі списком таких об'єктів.

Цей процес розтягнувся на два роки. Лише у квітні 2007 р. проект Закону «Про перелік пам'яток культурної спадщини, які не підлягають приватизації» був у першому читанні проголосований парламентом. Його планується розглянути у другому читанні під час 2 сесії Верховної Ради. Тому хочемо звернути особливу увагу на суть цього документу.

До короткого тексту самого проекту прикріплені великий додаток, де, власне, і міститься список «недоторканих» об'єктів. Фахівці Українського центру розвитку

музейної справи детально вивчили цей перелік: хотіли подивитися, яка доля очікує приміщення, де зараз перебувають державні музеї?

Виявилось, що майже половина музейних приміщень може бути приватизована! Це стосується і столиці, і обласних центрів, і маленьких містечок.

При більш детальному прочитанні стало очевидно, що цей перелік формувався не на основі якихось загальних обґрунтованих критеріїв, а шляхом подання суб'єктивних пропозицій з регіонів до центру. Тому можна одразу побачити системні прогалини.

Наприклад, в законопроекті відсутній єдиний підхід до об'єктів сакральної архітектури, що стоять на обліку як пам'ятки, але перебувають в користуванні релігійних громад. Приміром, Володимирський собор (XIX ст.) у Києві приватизувати не можна. А усі без винятку собори у Харкові – зокрема, Покровський (XVII ст.), Успенський (XVIII ст.) і Благовіщенський (XIX ст.) – можна, бо вони у цьому переліку відсутні. Так само приватною може стати будівля найстарішої діючої християнської церкви в Україні – храму Іоанна Предтечі в Керчі (VIII ст.).

Відсутня якась системність з точки зору фізичного стану і нинішньої прибутковості пам'яток. Скажімо, згідно з наявними пропозиціями можна приватизувати Лівадійський і Массандрівський палаці (!!!) у Криму, які щороку відвідують сотні тисяч туристів. Натомість, руїни замків на Тернопільщині, що розтягуються селянами по цеглинах, лишаються державі, яка ніколи не зможе їх відновити.

УЦРМС вирішив дослідити процес розробки цього законопроекту. Нашу ініціативу підтримали Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000» та Міжнародний

фонд «Відродження». Ми звернулися до експертів у Києві, Харкові, Криму, Одесі, Львові, Вінницькій і Хмельницькій областях з проханням проаналізувати переліки пам'яток по їхніх регіонах. Робота ще триває, але вже зараз виявлені показові факти.

Наприклад, відомо, що в переліку заборонених до продажу пам'яток по м. Харкову у Харківській області присутні тільки (!) об'єкти, які знаходяться на балансі обласної влади. Всі пам'ятки, якими опікується місто, можуть бути приватизовані. Може бути приватизована, серед інших, і будівля Держпрому (!), яку пропонувалося внести до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Далі – у списку немає жодного об'єкта з міста Хмельницького. Поки що не відомо, чому так трапилося, але вже з'ясовано, що деякі райони тієї ж Вінницької області просто не встигли (!) подати свої пропозиції. Відповідно, всі пам'ятки на їхній території можуть бути приватизовані виключно через недбалість чиновників.

Отже, проект, який буде внесений для подальшого затвердження, містить в собі колосальну шкоду культурній спадщині. Не тому, що в переліку відсутні ті чи інші об'єкти, а тому, що в основі законопроекту немає єдиної методики оцінювання пам'яток щодо доцільності/недоцільності їхньої приватизації. Немає осмисленої позиції держави щодо того, як вона поєднує прагнення зберегти спадщину з економічною доцільністю. Тому цей законопроект не можна виправити додаванням/викресленням окремих позицій, його треба кардинально переробляти.

Група експертів, яких залучив УЦРМС, вже підготувала конкретні напрацювання. Так, відомий археолог і пам'яткоохоронець Максим Левада пропонує змінити логіку і структуру цього документу.

Зараз з тексту цього проекту виходить, що всі пам'ятки, які не потрапили до переліку, можуть опинитися у приватних руках. Але прямі чи непрямі обмеження щодо приватизації є в інших нормативних актах! Зокрема, щодо музейних приміщень. Виникають суперечності. Тому Максим Євгенович пропонує в тексті закону спочатку перелічити категорії пам'яток, які не можуть бути приватизовані згідно з іншими нормативними актами, а вже потім навести додаток з пам'ятками, які набувають такого статусу згідно з даним законом.

Далі Левада зазначає, що станом на зараз не можна оцінити реальний ступінь приватизації об'єктів культурної спадщини і динаміку цього процесу. У проекті закону пропонується залишити державі 2313 пам'яток, що складає 1,86% від загальної кількості станом на 1 січня 2007 р. Але не відомо, скільки з існуючих пам'яток вже приватизовано.

Зроблений експертом статистичний аналіз цього законопроекту та співставлення офіційної статистики свідчить, що Україна стрімко втрачає культурні пам'ятки (див. таблицю). Не зрозуміло, як в умовах масового роздержавлення пам'яток нинішня система профільних органів влади буде стримувати цей процес. Напрошується висновок – ніяк, адже вона не контролювала цю проблему раніше, а за останні 3–4 роки в ній нічого на краще не змінилося.

Таким чином, на нашу думку найкращим виходом з цієї ситуації є термінова розробка єдиної методики оцінювання пам'яток щодо доцільності їхньої приватизації, термінова підготовка згідно з цією методикою нового проекту закону і його подальший оперативний розгляд у Верховній Раді.

Віктор Зубенко

Пам'ятки	Державна статистична звітність на 1 січня 2003 р.	Загальнодержавна програма збереження та використання об'єктів культурної спадщини на 2004-2010 роки (Закон України від 20 квітня 2004 року № 1692-IV)	Державна статистична звітність на 1 січня 2007 р.	Різниця 2003-2006	Різниця 2003-2006 (%)	Запас років (за тенденцією 2003-2007)
Археології	57206	57206	54187	- 3019	- 5,27 %	75-76
Історії	51364	51364	48310	- 3054	- 5,94 %	67-68
Монументального мистецтва	5926	5926	5355	- 571	- 9,63 %	41-42
Архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва та ландшафтні	16797	16293	16241	- 556	- 3,31 %	120-121
ВСЬОГО	131293	130789	124093	- 7200	- 5,48 %	72-73

Таблиця. Динаміка зменшення кількості пам'яток культурної спадщини в Україні (тідрахунок Максима Левади)

ГРАНТИ І КОНКУРСИ

ПРОГРАМА ПІДТРИМКИ МУЗЕЙНИХ ПРАЦІВНИКІВ НА 2008–2009 рр.

Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000» спільно з Українським центром розвитку музейної справи оголошують про початок Програми підтримки музейних працівників на 2008–2009 рр.

Це вже четвертий рік функціонування Програми. Загалом, за всі попередні рази на адресу організаторів надійшло 460 заявок на участь з різних куточків України. Десятки музейних працівників отримали благодійну допомогу на здійснення своєї професійної діяльності, реалізацію наукових досліджень тощо.

Зокрема, за результатами Програми підтримки музейних працівників на 2007–2008 рр. щомісячна благодійна допомога була призначена 8 працівникам музеїв з 7 регіонів країни. Ще 10 фахівців музейної справи отримали разову матеріальну допомогу.

Загальна сума виплат становила понад 72 000 тис. грн.

Головна мета Програми на 2008–2009 рр. залишається незмінною – підтримати шляхом надання благодійної допомоги тих фахівців, які своєю діяльністю перетворюють музей на центральний елемент культурного простору в регіоні, працюють для суспільства, сприяють популяризації культурного надбання.

Завдання Програми:

- стимулювання активної діяльності музейних фахівців у галузі збереження, вивчення та публічного використання музейних колекцій;
- підвищення авторитету та суспільної ролі професії музейного працівника;
- поширення передового досвіду організації музейної роботи, впровадження окремих музейних проектів;

• створення умов для залучення до музейної роботи молодих фахівців;

• створення умов для творчого пошуку в музейному середовищі.

Учасниками Програми на отримання благодійної підтримки можуть бути штатні адміністративні, наукові та творчі працівники будь-яких музеїв України незалежно від їхнього статусу, підпорядкування, форми власності та інших характеристик.

Для участі у Програмі кандидат має надіслати поштою або представити особисто до МБФ «Україна 3000» документи, які засвідчують результати його роботи за 2007 рік (зразок анкети додається).

Документи мають бути отримані Фондом не пізніше від 17.00 20 квітня 2008 р.

Відмінність же цієї програми від попередньої полягає навіть не

стільки у незначному збільшенні виплат (популярна реакція на темпи інфляції в країні), скільки у механізмі здійснення цих виплат.

Передбачається, що на першому етапі (червень-грудень 2008 р.) до десяти музейних працівників зможуть отримати матеріальну допомогу у розмірі 4 500 грн. (без урахування податків). Благодійна допомога призначається за рішенням Правління Фонду на підставі рекомендацій Громадської Ради Фонду за програмою «Розвиток музейної справи».

Проте, звертаємо вашу увагу, що виплачуватися кошти будуть не щомісяця рівними долями, а **разово**. Сподіваємося, такий підхід дозволить набувачам допомоги більш усвідомлено й раціонально планувати витрати, відповідно до своїх потреб.

Не виключено, що, як і минулого року, деяким музейним пра-

цівникам (до 10 осіб) буде призначена разова матеріальна допомога (600 грн.).

Благодійна допомога може бути надана повторно у січні 2009 р. у тому ж обсязі і в такий же спосіб, якщо протягом першого етапу отримання допомоги особа, що її набула, систематично працює в напрямку підвищення авторитету відповідного музею в місці його розташування, а також сприяє розвитку музейної справи в цілому.

Результати Програми і список тих, хто отримує допомогу, будуть оприлюднені до 18 травня 2008 р. (Міжнародний день музеїв).

З детальними умовами Програми підтримки музейних працівників на 2008–2009 рр. можна ознайомитись на Музейному порталі України, за його новою адресою: www.prostir.museum

Владислав Піоро

Анкета кандидата на отримання матеріальної допомоги за Програмою підтримки музейних працівників України на 2008–2009 рр.

Інформація про кандидата

1. ПІБ (повністю)
2. Дата і місце народження
3. Фото кандидата
4. Адреса, телефон, e-mail.
5. Розгорнуте CV кандидата
6. Місце роботи, посади, які обіймалися протягом 2007 р.

Інформація про музейну установу

1. Адреса музейної установи, телефон.
2. ПІБ керівника музею
3. «Візитна картка музею» (короткий нарис про музей, історію його заснування, колекцію, експозицію, діяльність тощо).

Додайте, будь ласка, матеріали, які підтверджують результати Вашої роботи у 2007 році:

1. Наукові, науково-популярні та інші статті (додайте копії статей із зазначенням часу, місяця і видання, де було надруковано, або посилання в Інтернеті);
2. Наукові, науково-популярні, публіцистичні монографії, методичні розробки чи художні твори з музейної проблематики (додайте по одному примірнику);

3. Радіо- і телепередачі (вказіть час, місце виходу з зазначенням ЗМІ, якщо є – додайте відповідні касети з записами);

4. Презентаційні матеріали музею, підготовлені за авторською розробкою або за участі претендента (додайте по одному примірнику);

5. Плани авторських лекцій, екскурсій (вказіть аудиторію, що була охоплена);

6. Виставкові проекти, експозиції, створені за авторськими розробками стипендіата (додайте короткий опис, коли і де відбувалося, відгуки преси, бажано – фото);

7. Інтернет-проекти (вказіть посилання);

8. Гуртки при музеях (вказіть характер участі та охоплену аудиторію);

9. Інші проекти, які сприяють кращому ознайомленню місцевої громади з музейними колекціями та підвищують авторитет музею в місті його розташування (додайте короткий опис, відгуки та інші підтверджуючі матеріали);

10. Участь у наукових конференціях, громадських слуханнях з музейної проблематики (зазначте час і місце проведення, тематику заходу);

11. Стажування, навчальні семінари, курси підвищення кваліфікації (зазначте час, місце проведення, тематику заходів);

12. Проекти, що плануються здійснити протягом 2008 р. (короткий опис);

13. Будь-які інші матеріали, що дозволять краще оцінити суспільно корисну діяльність кандидата (рекомендаційні листи, відгуки у пресі, спеціальні відзнаки, пов'язані з професійною діяльністю тощо).

Всі матеріали мають бути отримані оргкомітетом не пізніше від 17.00 20 квітня 2008 р. Особи, яким призначена матеріальна допомога, будуть повідомлені про результати офіційним листом.

Матеріали, отримані від кандидатів та учасників Програми, не рецензуються і не повертаються. Фонд має право на використання отриманих матеріалів, при неухильному дотриманні авторських прав, для популяризації ідей розвитку музейної справи в Україні, зокрема для підготовки презентаційних матеріалів, публікацій на офіційному сайті Фонду, в ЗМІ, а також в інших цілях, які відповідають статутним завданням Фонду.

Адреса: 04070, м. Київ, вул. Боричів Тік, 22-А

Міжнародний фонд «Україна 3000»,

ГО «Український центр розвитку музейної справи»

Тел. (044) 537-66-95

Факс: (044) 467-67-80

«МУЗЕЙНА ПОДІЯ – 2007»

Міжнародний фонд «Україна 3000» (Голова Наглядової Ради – Катерина Ющенко) спільно з Українським центром розвитку музейної справи та Національною телекомпанією України оголошують про початок Третьої Всеукраїнської програми «Музейна подія року».

У рамках цієї програми планується виділити найбільші досягнення та найголовніші проблеми, які стали визначальними з точки зору ставлення суспільства до музеїв і музейної справи у 2007 р.

У процесі підготовки минулорічної акції та «розбору польотів» по її завершенні розгорнулася широка дискусія щодо подальшого формату реалізації конкурсу (детальніше див. № 3/17 червень 2007 р.). Зокрема, деякі експерти пропонували ввести додаткові обмежуючі критерії ще на стадії подачі заявок та їх попереднього аналізу. Вони переконані, що це дозволило б підняти рівень конкурсу, його престиж.

Однак у ході широкого обговорення, оргкомітет все ж переконався у передчасності такого кроку, у першу чергу через характер музейного життя в країні.

Існує ризик, що створивши за раз додаткові штучні обмеження, ми отримаємо нецікавий конкурс із

заздалегідь визначеними переможцями, а то й взагалі без них.

Тому і цього року єдиною умовою участі музею у конкурсі є активність його колективу.

А далі – побачимо.

Нагадаємо, що подавати проекти на конкурс – безумовне право

Учасники церемонії нагородження переможців Програми «Музейна подія – 2006»

їхніх авторів. Не варто чекати, що хтось це зробить за вас!

Головним критерієм для визначення переможців є суспільна значущість події, резонанс, вплив на музейне життя країни і його сприйняття публікою у минулому році. Нагадаємо, що подією можуть вважатися і виставка, і вихід важливої книги, і крадіжка тощо.

Процес вибору переможців складатиметься з двох етапів. На

першому етапі (10 лютого – 10 квітня 2008 р.) будь-яка особа чи організація може надіслати до оргкомітету свої пропозиції щодо тих музейних подій і досягнень, які заслуговують визнання на всеукраїнському рівні.

Ці події мають відповідати двом формальним ознакам: 1) відбулися у 2007 р.; 2) основним організатором, місцем дії чи виконавцем має бути український музей чи

музейний працівник. У заявці треба надати опис події, місце та час проведення, учасників, контакти тощо. По можливості, докласти фото, публікації у ЗМІ, якщо вони були, та іншу довідкову інформацію.

Оргкомітет у робочому порядку здійснить попередній відбір заявок і сформує список, до якого увійдуть усі події і проекти, які відповідають формальним критеріям.

На другому етапі (10 квітня – 10 травня 2008 р.) цей список буде запропонований широкому колу експертів, які шляхом рейтингового голосування визначать найвидатніші музейні події 2007 р. в Україні.

До кола експертів увійдуть директори та наукові співробітники провідних музеїв, журналісти, які висвітлюють культурну тематику у провідних ЗМІ, громадські діячі, чиновники, які за посадою опікуються музейною справою, народні депутати з профільного Комітету Верховної Ради України, керівники профільних інститутів НАН України тощо. Загалом ми плануємо опитати близько 70–80 експертів.

При формуванні складу експертної групи організатори акції орієнтуватимуться на їхній авторитет серед музейної спільноти та рівень «володіння темою». Оргкомітет намагатиметься витримати розумну пропорцію фахівців і представників громадськості серед учасників опитування, а також звертатиме увагу на регіональне представництво.

Список експертів буде оприлюднений не пізніше 1 травня 2008 р. на Музейному порталі України (www.prostir.museum).

Семен Волинець

Координати Оргкомітету:
04070, м. Київ, вул. Боричів Тік, 22-А.
Акція «Музейна подія року».
Т./ф. (044) 537-66-95, 467-67-95
E-mail: mail@ukrmuseum.org.ua

NB! До 15 березня 2008 р. приймаються заявки на конкурс Європейського музейного форуму (The European Museum Forum).

Конкурс на звання кращого європейського музею був заснований під егідою Ради Європи у 1977 р. Нагорода має на меті відзначення двох категорій музеїв:

- тих, що за останні 2 роки пережили суттєву модернізацію, перебудовування, реорганізацію чи розширення;
- тих, що були засновані та відкрили свої двері для відвідувачів упродовж останніх 2-х років.

Минулого року було подано 50 заявок на отримання нагороди, яка врешті дісталася Німецькому еміграційному центру у Бремерхафені. Головними перевагами центру було вміння подати історичні факти через емоційно забарвлену театралізацію експозиції, а також через високий рівень подачі наукового матеріалу.

Українські музеї, які належать до вищезгаданих категорій, теж можуть подати заявку на нагороду. Для цього треба заповнити аплікаційну форму (англійською або французькою), подати супроводжуючі матеріали, а також перерахувати організаторам 325 євро за участь у конкурсі (анкету та детальнішу інформацію див. на сайті оргкомітету: <http://www.europeanmuseumforum.org>)

МУЗЕЙНІ ПРОЕКТИ

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ МУЗЕЙ:
«СХІДНА КОЛЕКЦІЯ» ЯК ПІЛОТНИЙ ПРОЕКТ
ОНОВЛЕНОЇ КОНЦЕПЦІЇ МУЗЕЮ ХАНЕНКІВ

Восени 2006 р. в Києві в Музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків (до 1999 р. музей називався Київський музей західного та східного мистецтва) нарешті відкрилася нова експозиція Сходу. Культурний світ України давно очікував на цю подію, адже колекція східного мистецтва Музею Ханенків – найбільша та найцінніша в країні. Тому відкриття експозиції мало великий резонанс, а згодом, у травні 2007 р. було відзначено дипломом лауреата Другої Всеукраїнської програми «Музейна подія року», організованої Міжнародним благодійним фондом «Україна 3000», за 1 місце у номінації «Найкраща музейна подія року – 2006».

Доля колекції складалася так, що впродовж усієї історії музею з 1919 по 2006 рр. східна частина зібрання перебувала, так би мовити, «в затінку» своєї «західної» посестри – і за часткою зайнятих нею експозиційних площ (в різні періоди її було виставлено або фрагментарно в залах «Заходу», або окремо, але в стисломu обсязі – у віддалених невеликих залах третього поверху), так і за мірою уваги науковців, просвітників, реставраторів музею. Навіть тодішню складну назву музею було показано спрощено киянами до лаконічної – «Західний музей». Утім, завдяки старим експозиціям і публікаціям, а також новітнім виставковим проектам музею, зацікавлена публіка все ж мала уявлення як в цілому про обсяг і значення східної колекції, так і про унікальну цінність окремих її складових.

Не секрет, що музейна справа в Україні лишається однією з найбільш консервативних (в окремих випадках – відверто ретроградних), мало схильних до сутнісних трансформацій сфер сучасного українського життя. Остання обставина (і це так само не є секретом), зв'язана тісною і дуже згубною взаємною залежністю зі злигодним фінансовим становищем переважної більшості українських музеїв. Одним з виразних індикаторів слабкої «притомності» музейної галузі є фактична відсутність музеології не лише як актуального напрямку наукового знання та вищої освіти, але й як загальнонавчального й загальнорозумілого для більшості музейників України терміну, що означає думку про концептуальні засади музею як особливого культурного феномена (що ж до музеєзнавства – єдиної в радянській системі вищої освіти пов'язаної з музеєм прикладної гуманітарної дисципліни – і та перебуває нині у стані розгубленості і занепаду).

Утім, на цьому тлі можна з оптимізмом відзначити тенденцію до виникнення та збільшення кількості окремих яскравих «точок росту» – музеїв та музейних організацій, а також окремих музейних фахівців, які в силу власної енергії вийшли на рівень нового розуміння ролі та завдань сучасного музею і вже досягли певних результатів в реалізації цього розуміння.

Саме спроби перегляду не лише можливостей музею, а й його

ролі та відповідальності в сучасному суспільному житті й лягло в основу нової концепції Музею Ханенків, початком втілення якої став новий підрозділ постійної експозиції – «Східна колекція».

В чому ж головна новизна?

1) Нова самоідентифікація: від музею як «галереї класичного зарубіжного мистецтва» (мистецтвознавчий дискурс) – до музею як центру Іншої культури (культурологічний дискурс, культуртрегерські завдання).

Експозиція «Східна колекція», яка, по суті, завдяки розташуванню в окремому будинку з власною музейною інфраструктурою (вхід, каса, гардероб, туалети, крамнич-

Відвідувач музею із «аудиогідом»

ка, інформаційний зал, зал тимчасових виставок тощо) являє собою окремий музей, сьогодні позиціонує себе не лише як репрезентанта окремих речей та комплексів творів художньої культури різних історичних епох та регіонів Сходу, а як багатофункціональний простір зустрічі людини з культурою (культурами) Сходу в широкому колі її аспектів (духовні системи, традиції, побут, поведінкові моделі), що знайшли акумульоване вираження в автентичних та високохудожніх артефактах.

«Східна колекція» стала свого роду «плотним» проектом музею в його спробі вийти за традиційні рамки «галереї класичного мистецтва» та освоїти нову роль – активного агента культури, пропагандиста цінностей та смислів Інших культур та цивілізацій світу, у даному разі – цивілізації Сходу. Тому паралельно із завданнями з розширення та оптимізації набору власне музейних послуг із задоволення пізнавальних, естетичних, духовних, соціальних та ін. запитів відвідувачів, новостворений музейний розділ вже розпочав діяльність і як центр з проблем культури Сходу. Так, було організовано та прийнято у стінах музею кілька сходинкових наукових конференцій. Музей неодноразово виступав партнером у спільних проектах з культурними представництвами країн Сходу в Україні (Туркменістану, Ірану, Японії, Єгипту, Туреччини), співпрацював з державними і недержавними центрами східнознавчої науки та пов'язаними з країнами Сходу громадськими організаціями. В подальшому як один з важливих напрямків діяльності музею передбачається налагодження контактів та цілеспрямована робота з східними національними та етніч-

ними громадами, що мешкають у Києві (вже напрацьовано дружні і ділові стосунки з бурятською та азербайджанською громадами).

Чому саме такий музей/центр потрібний нині суспільству? Останні півтора десятиліття розпочали епоху докорінних політичних та соціокультурних змін в українському суспільстві, позначилися пошуком засад національної ідеї (ідей), яка б визначила головні стратегічні напрями розвитку України («Україна – не Росія!», «Україна – чи це все-таки Європа?», «Україна – унікальний гео-культурний простір між Європою та Азією» і т.д.). У цій ситуації дуже важливою є відкритість інформаційного простору, подолання традиційних обмежень і односторонності в знаннях українців про світ, зокрема про світ Сходу. Адже за очевидного посилення загального інтересу суспільства до Сходу (розвиток

туризму; експансія масової культури: кіно, літератури, музики; зростання імпорту товарів зі східних регіонів тощо), знання пересічного українця по тую чи іншу східну культуру є фрагментарними і вельми неточними (об'єктивним чинником цього є збереження європоцентричної орієнтації освітніх програм у середній (обов'язковій) та вищій школах України). Втім, за відсутності більш цілісної картини, саме з цих, нехай часткових і неточних знань, музею й слід виходити в розбудові освітніх та інформаційних програм, націлених на створення у відвідувача ширшого та повнішого розуміння культур Сходу.

Для реалізації концепції активізації культуртрегерської діяльності музею було не лише розроблено і запропоновано принципово нові у змістовному плані екскурсії новою експозицією (оглядові, тематичні), а й введено в роботу музею додаткові інформаційні засоби: позальні стенди з широким набором інформаційних аркушів, які розкривають у більшому обсязі окремі явища й аспекти конкретних східних культур; відео зал (зі зручними кріслами та диванами), де відвідувачу запропоноване популярне країнознавче відео про різні куточки «східного» світу, там само – також у відкритому доступі та безкоштовно – тематичні фотозальбому, книги та журнали (результат співпраці музею з офіційними представництвами східних держав в Україні) для перегляду та читання.

Крім цього, музейна бібліотека (одна з найбагатших в Україні книгозбірень з тематики класичного мистецтва, зокрема східного) розпочала серйозну роботу з електронної каталогізації та підготовки бібліотечного фонду, а також, в перспективі – приміщення бібліотеки та читального залу, для роботи з широкою публікою.

2) Новий відвідувач: від «моносигналу» – до диверсифікації музейної пропозиції.

Ключове значення при розробці нової концепції музею мав пошук відповідей на запитання «Чого очікує нинішній відвідувач від музею, зокрема музею

Сходу?» Розмаїття та багатоплановість прогнозованих очікувань публіки стала підставою для випрацювання стратегії диверсифікації пропозиції послуг згідно із базовими запитами різних категорій відвідувачів (за віком/приналежністю до покоління; за форматом відвідування: групове навчальне, сімейне, індивідуальне; за мовними перевагами тощо).

Так нова експозиція Сходу стала одним з перших музеїв в Україні, де, окрім двомовного (українська та англійська мови) постійного етикетажу та рекламно-інформаційної продукції, було підготовлено і з січня 2007 р. впроваджено в дію аудіогід по експозиції на двомовними мовами, що дозволило відвідувачам-англофонам, почуватися в музеї очікуваними гостями та вільно й самостійно формувати комфортну для себе програму ознайомлення з колекцією.

Відділ музею з роботи із відвідувачами розробив кількарівневу систему екскурсій та занять для школярів, студентів, сімейних груп. Спільно з дитячим дошкільним закладом № 78 розроблено навчально-розважальну програму «Світ музею» (цикл ознайомчих занять в ігровій формі та виставка дитячих творів). У процесі підготовки – серія спеціалізованих лекцій з тематики колекції для студентів гуманітарних вузів.

Усвідомлюючи, що неймовірно багато в естетичному та, ширше, духовному плані колекція музею є унікальним матеріалом для побудови на її базі різнопланових соціальних та терапевтичних програм, музей регулярно бере участь в соціально-орієнтованих ініціативах (безкоштовні екскурсії для дітей-сиріт, дітей з вадами розвитку, малозабезпечених, інвалідів). Як окремий важливий напрямок своєї діяльності в майбутньому музей бачить розробку та реалізацію на базі колекції спеціалізованих програм з арт-терапії: вже розпочато пошук партнерів-фахівців – психологів, соціальних працівників, педагогів для роботи в цьому напрямку.

3) Нова місія: Від соціальної незаангажованості («вежа зі слонової кістки») – до соціальної відповідальності.

Успадкований від традицій радянської доби статус музею класичного мистецтва як такої собі «вежі зі слонової кістки», покликаної задовольняти естетичні потреби освіченої публіки і не мати відношення до щоденних проблем інших суспільних

груп (підтримання такого відстороненого соціального статусу в радянський період давало класичному художньому музею можливість хоча б частки уникнути участі у всеобов'язковій радянській ідеологічній пропаганді) нині не може залишатися таким. І особливо це стає очевидним щодо музею Іншої культури. У світлі все більшого поглиблення та загострення глобальних цивілізаційних протиріч, зокрема між мусульманським та «західним» цивілізаційними світами, а також з огляду на поки що окремі, але з тенденцією до дедалі більшої частоти міжетнічних та міжрасових конфліктів, що останніми роками мають місце в столиці України (хулганські напади та вбивства, котрі скоюють члени неонацистських угруповань по відношенню до представників африканського, китайського, арабського та інших груп іноетнічного населення міста) на тлі відсутності системної державної чи муніципальної політики протидії цим тенденціям, музей не може не усвідомлювати своєї відповідальності не лише як носія та пропагандиста духовних та культурних досягнень інших, несередньоевропейських цивілізацій, а й як активного агента зміцнення в суспільстві гуманістичних цінностей та поширення моделей толерантного, шанобливого та зацікавленого ставлення до інших культур та їхніх носіїв.

Таким чином, сьогодні на зміну завданням виховання відвідувача «в дусі комуністичних ідей», після певного періоду «алергійної» відстороненості художнього музею від «зовнішніх» та «несутнісних» для нього соціальних завдань, прийшло усвідомлення необхідності та неминучості нової соціальної відповідальності музею і, особливо, музею Іншої культури, усвідомлення значимості здійснення ним цілеспрямованої інформаційної роботи для профілактики соціально-культурних конфліктів, сприяння повноцінному і гармонійному розвитку суспільства.

Першим етапом реалізації нової місії музею є методично осмислене і послідовне впровадження різноманітних елементів формування позитивного образу Іншої культури (східних культур) на всіх рівнях інформаційної роботи музею (екскурсії та інші вербальні інформаційні матеріали, відео, музика). У віддаленій перспективі музей бачить свою роль як ефективної бази для здійснення спеціальних інтерактивних культурно-ознайомчих проектів для дітей та молоді.

Насамкінець – один важливий акцент. Хоча за період роботи «Східної колекції» зроблено чимало, є зрозумілим, що цілий ряд вищекреслених напрямків реалізації нової соціально-орієнтованої концепції музею Ханенків перебуває на стадії перспективного планування, обговорення та пошуку партнерів. Та чи не найважливішим чинником реалізації задуманого є те, що ці нові аспекти концепції та місії музею відображають цілісний підхід, який сьогодні є актуальним фактом професійної свідомості всіх працівників музею, а це – показник серйозності намірів та ключова запорука системного розвитку музею в цьому напрямку.

Ірина Рудик,

пров. наук. співроб. відділу Сходу, куратор колекції мистецтва Ісламу

Конкурс дитячого малюнку в стінах музею

груп (підтримання такого відстороненого соціального статусу в радянський період давало класичному художньому музею можливість хоча б частки уникнути участі у всеобов'язковій радянській ідеологічній пропаганді)

ПРОЕКТИ ЦЕНТРУ РОЗВИТКУ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ

НОВИНКИ МУЗЕЙНОЇ БІБЛІОТЕКИ

У 2007 р. Український центр розвитку музейної справи (УЦРМС) виступив ініціатором створення першої в країні музейної публічної бібліотеки. Детальніше про мету та завдання цього проекту ми розповідали у попередніх випусках бюлетеню (№ 1/15, лютий 2007 р.; № 6/13, жовтень 2006 р.).

Нагадаємо лише, що цей проект має стати першим кроком до формування в Україні потужного ресурсного центру, який, сподіваємося, дозволить вітчизняним музейникам втамувати інформаційну спрагу, акумулюватиме знання з різних напрямів музейної роботи, стане скарбницею вітчизняного та зарубіжного досвіду. На сьогоднішній день фонди бібліотеки нараховують понад 1000 одиниць зберігання.

Ми надзвичайно вдячні усім, хто відгукнувся на наші заклики долучитися до реалізації проекту. Серед тих, хто знайшов можливість передати матеріали до книгозбірні, не лише музеї, а й видавництва, інші бібліотеки, наукові та освітні заклади, приватні особи.

Звичайно, що це лише початок кропіткої праці й актуальність банку фахових знань може бути забезпечена лише постійним систематичним поповненням.

У зв'язку з цим, просимо і надалі інформувати нас про книжкові новинки (а також мультимедійні CD-видання, відеопродукти тощо), які могли б бути корисними вітчизняним музейникам і пам'яткоохоронцям, науковцям і студентам. Звертаємо увагу, що ми не лише охоче приймаємо подарунки, але й маємо можливість закуповувати вказані матеріали.

Усім же, хто стежить за новинками нашої бібліотеки, раді повідомити, що наприкінці минулого – на початку цього року фонди бібліотеки поповнилися значними партіями фахової літератури з Росії та США.

Зокрема, свої місця на полицях зайняли понад тридцять російських видань. Серед них: енциклопедична література (*Российская музейная энциклопедия*, М., 2005; *Все музеи России: Энциклопедический справочник*, ТТ 1–2, 2005 та ін.) теоретико-методологічні праці, навчальні посібники з музеєзнавства та суміжних дисциплін (*Музейное дело России*, М., 2006; *Основы музейного дела: теория и практика*, М., 2005; *Юренина Т. Музеєведение*, М., 2007; *Долженко Г. Экскурсионное дело*, Ростов-на-Дону, 2006; *Рыбак К. Музейное право*, М., 2005; *Полякова М. Охрана культурного наследия России*, М., 2005; *Тульчинский Г., Шекова Е. Менеджмент в сфере культуры*, М., 2007 та ін.), література з музейної педагогіки (*Ребенок в музее: новые векторы детского музейного движения*, М., 2006; *Музейная педагогика: Из опыта методической работы*, М., 2006; *Некрасова-Каратеева О. Детское творчество в музее: Учеб. пособие*, М., 2005; *Работа со школьниками в краеведческом музее: Сценарии занятий: Учеб.-метод. пособие*, М.,

2001; *Карачунская Т. Музейная педагогика и изобразительная деятельность в ДОУ: Интегрированные занятия*, М., 2005 та ін.) путівники тощо.

Угятеро більшою за кількістю є партія книжок, придбаних у мережі Асоціації музеїв США (American Association of Museums, www.aam-us.org).

Понад 160 видань загалом

можна поділити на такі основні тематичні групи:

теорія, історія музейництва, концепції розвитку; збереження музейних цінностей, реставрація предметів різних за типом та матеріалом; облік музейних цінностей (методи, стандарти, вхідна та вихідна документація тощо); підготовка виставок (плану-

вання, дизайн, етикетаж, транспортування тощо); охорона музейних приміщень та колекцій; музейна педагогіка; робота з громадськістю, відвідувачами; менеджмент, маркетинг та фандрейзінг у культурній сфері загалом й у музейній галузі зокрема та багато іншого. Є навіть декілька робіт, присвячених виключно порадам щодо організації сувенірних магазинів, їдалень та кав'ярень у рамках музейних комплексів.

З повним бібліографічним списком нових надходжень до бібліотеки Центру ви можете ознайомитися на Музейному порталі України, за його новою адресою: www.prostir.museum.

Доречі, надступний за вказаною адресою оновлений версії порталу (детальніше, див. стор. 1) з часом запроцює окремих розділ «Бібліотека», в якому буде подано повний електронний каталог наявної у книгозбірні музейної літератури.

Звичайно ж, що просте інформування про перелік одиниць зберігання позбавлене особливого сенсу. Головне – це надати можливість користуватися зібраними матеріалами. Точкою відліку повноцінного функціонування бібліотеки має стати виділення під її потреби окремого приміщення. Однак, поки це ще справа невизначеного майбутнього, сподіваємося, що орієнтовно з червня цього року, для членів УЦРМС стане доступною у тестовому режимі послуга дистанційного обслуговування.

Переглянувши каталог бібліотеки на музейному порталі, можна буде зробити замовлення й отримати електронну версію або ксерокопію матеріалів. Про старт цього сервісу та умови, на яких ним можна буде скористатися, ми повідомимо усіх актуальних членів Центру персонально. Для тих же, хто не матиме вільного доступу до Інтернету, розглядається можливість періодичної розсилки каталогів книгозбірні у друкованому вигляді.

На завершення хотілося б подякувати тим без кого реалізація даного етапу проекту стала б неможливою.

У першу чергу, це ЗАТ «Мандарин Плаза», що надало фінансову допомогу у розмірі 100 000 грн. на придбання літератури та забезпечення базових умов реалізації проекту. Зокрема, передбачається закупівля обладнання, меблів, нового, більш сучасного спеціалізованого програмного забезпечення для обліку бібліотечних фондів та обслуговування замовлень.

До речі, ім'я Голови Наглядової ради ЗАТ «Мандарин Плаза» п. Вагіфа Алієва вже відоме вітчизняним музейникам. Завдяки його особистій підтримці вже двічі проходив інший масштабний проект – Всеукраїнська акція «Музейна подія року», співорганізаторами якої є УЦРМС, НТКУ та МБФ «Україна 3000».

Також висловлюємо щире вдячність за надання організаційної підтримки Посольству України в США, співробітники якого зробили можливим в найкоротші терміни доставити придбану нами літературу зі США.

Віriamo, далі буде!

Владислав Піоро,
Олена Гімос

МУЗЕЙНИЙ ПРОСТІР: НОВИЙ ЕТАП

Початок на стор. 1

Усю цю інформацію можна буде зручно сортувати за регіональним або за тематичним принципом.

Для мандрівників будуть створені бази даних туристичних компаній і їхніх послуг, готелів, закладів харчування, спеціалізованих магазинів, інших важливих елементів туристичної інфраструктури.

Третє. На новому сайті створено розділ, присвячений діяльності УЦРМС. Тепер ми маємо можливість показати світу членів нашої організації, детально презентувати проекти Центру, створити майданчик для спілкування. Так само усі охочі зможуть подивитися тут електронну версію бюлетеню «Український музей».

Четверте, як продовження попереднього – вдосконалено блок розділів, пов'язаних з практичними аспектами музейної роботи. Для послуг музейних фахівців – база нормативних документів, інформація про конференції, гранти і конкурси, навчання і стажування, словник музейної термінології, оголошення про пошук партнерів тощо. Окрема сторінка присвячена музейним вакансіям. Музеї, які шукають фахівців, а також охочі працевлаштуватися можуть тут знайти одне одного.

Хочемо наголосити, що портал займатиметься постійним моніторингом іноземних джерел англійською, французькою, німецькою мовами. Читачі порталу знатимуть, що відбувається в професійному світі.

П'яте. У зв'язку з розвитком проекту «Музейна бібліотека» (детальніше див. на цій же сторінці), на порталі буде розміщено повний електронний каталог музейної літератури, яку Центр збиратиме звідусіль. Спочатку ми розмістимо бібліографічні описи книг з можливістю пошуку і вибірки, а з часом можна буде подивитися зміст книжок та прочитати рецензії.

Шосте. На порталі підсилено блок інформації про музеї інших країн. Зокрема, ми розпочали підготовку циклу статей з загальною характеристикою 100 провідних музеїв світу. З одного боку, загальні відомості про ці музеї будуть цікаві відвідувачам сайту. З іншого – це створить можливість для вивчення музейних напрацювань, зручного і швидкого пошуку.

Сьоме, як зворотній бік попереднього – на сайті (на додаток до україно- та російськомовної) створено повноцінну англійську версію. Тепер ми зможемо принципові моменти про музейне життя України зробити доступним для колег з інших країн. Зокрема, на цій версії можна розміщувати відомості про проекти, для яких потрібні іноземні партнери, чи про виставки, які ваш музей хоче повезти за кордон.

Восьме. На порталі вдосконалено розділ «Афіша», в якому ми оприлюднюємо оголошення про музейні виставки. Інформація в розділі сортуватиметься за часом (відбулось, діє, буде) та регіональним принципом. Потрапивши на сайт, читач одразу зможе ознайо-

митись з палітрою виставок і обрати для себе найкраще.

Дев'яте. Більш досконало запрограмована система роботи з матеріалами сайту в цілому. Тепер будь-яка публікація в будь-якому розділі порталу позначатиметься гіперактивними ключовими словами. І якщо хтось захоче, наприклад, прочитати все, що стосується Національного художнього музею, то, клікнувши на відповідні слова, на одній сторінці можна буде отримати відомості і про історію музею, і про його місце розташування, і про заходи, і про новини, які його стосуються, і навіть про туристичні маршрути, до яких музей входить, та фірми, що ці маршрути обслуговують.

Поряд з цим на сайті працюють розділи новин, тематичних публікацій, проведитимуться опитування, постійно поповнюватиметься фотобанк, а також функціонуватимуть інші корисні сервіси, покликані всебічно інформувати людей про музейне і навколomuзейне життя в Україні та світі.

Десяте і головне. Зробити усі ці речі ми змогли завдяки благодійній допомозі Консорціуму «ЄДАПС», який надав Центру розвитку музейної справи грант у розмірі 500 тис. грн. Ці кошти забезпечать інтенсивний розвиток порталу протягом одного року. Наприклад, ми вперше отримали можливість для проведення невеликих рекламних кампаній в Інтернеті, покликані привернути увагу до порталу. Далі більш масштабні плани по використанню мережі Інтернет на користь музеїв.

Нинішня модернізація порталу є лише першим етапом великого

проекту зі створення електронного реєстру музейних цінностей. Планується, що на «Музейному просторі» буде розміщено відкриту частину цього реєстру за прикладами французького проекту «Джонконда» та подібних в Англії, Голандії тощо. З цього приводу Центр веде переговори з Міністерством культури й туризму України.

Отже, ми знаходимося на початку великого шляху і запрошуємо музеї до співпраці. Співпраця може будуватися на кількох рівнях.

По-перше, якщо ви просто хочете дізнатися оперативну інформацію з «Музейних фронтів», слідкувати за тим, чим живуть ваші колеги, шукати для себе якісь можливості – регулярно читайте «Музейний простір». Ми зробимо все, щоб вам було цікаво.

По-друге, якщо бажаєте, щоб портал працював в інтересах вашого музею, щоби про ваш музей дізналися в Україні та за кордоном – надсилайте нам інформацію. Чим повнішою вона буде – тим краще для вас. Урешті-решт, ви самі визначаете, скільки і що саме хочете розповісти. Зважте на те, що очікувана відвідуваність порталу складатиме 3000 осіб щодня або 1 000 000 щорічно.

Нагадаємо, що на порталі для кожного музею створено окрему сторінку, де можна абсолютно безкоштовно розмістити загальну інформацію про себе (текст, фото, відеоролики). Також ми готові: друкувати музейні новини, оприлюднювати інформацію про виставки в розділі «Афіша», публікувати ваші статті з різних аспектів музейного життя, охорони пам'яток, краєзнавства тощо.

«Музейний простір» буде виконувати функції своєрідного прес-центру для музеїв, наприклад, розсилати ваші повідомлення для ЗМІ. Для деяких музеїв ми вже є системним інформаційним партнером.

По-третє, на даний момент портал формує мережу авторів та регіональних кореспондентів. Для людей, які зможуть оперативної і цікаво писати на музейній темі, ми пропонуємо можливість самореалізації та пристойні гонорари.

Два напрямки, за якими ми вже зараз замовляємо статті, це матеріали до розділів «Постаті» та «Скарби України». Нас цікавлять біографії людей, які зробили помітний внесок у розвиток вітчизняної музейної справи, мистецтва, досліджували історію чи створювали культуру. Музейники, вчені, меценати, колекціонери, митці, державні діячі – це розділ про них. Так само ми хочемо розповісти читачам про найцікавіші предмети, які зберігаються у вітчизняних музеях. Адже крім скіфської пекторалі та «Портрету інфанти Маргарити» Веласкеса, в Україні є ще тисячі речей, якими можна пишатися.

Отже, поле для творчості досить широке. З усіх питань співпраці з порталом «Музейний простір», будь ласка, звертайтеся до Українського центру розвитку музейної справи.

Олексій Копитко,

Голова правління Українського центру розвитку музейної справи

Адреса: вул. Боричів Тік, 22-А, м. Київ, 04070.

Т./ф. (044) 537-6695, 467-6780

E-mail: mail@ukrmuseum.org.ua

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

АШГАБАД – МІСТО КОНТРАСТІВ, АБО ПОДОРОЖУ У КРАЇНУ КАЗОК

У жовтні 2007 р. представникам низки вітчизняних музейних установ, зокрема й Українського центру розвитку музейної справи, пощастило здійснити робочий візит до Ашгабаду (Туркменістан). Приводом до захоплюючої мандрівки стало запрошення до участі у Міжнародній науковій конференції з інтригуючою назвою «Туркменістан: музеї Золотого віку».

Текст, запропонований вашій увазі, містить деякі спостереження лише одного з представників української делегації. Автор не претендує на створення вичерпного опису Туркменістану та його музеїв. Навпаки, цілком свідомий, що враження від першого за своє життя й дуже нетривалого візиту до газово-бавовняного краю можуть виявитися занадто поверхневими. Відтак, буде лише вдячний за усі критичні зауваження, виправлення і доповнення по темі, принаймні від інших учасників подорожі з України.

Конференція «Туркменістан: музеї Золотого віку» зібрала в Ашгабаді на початку жовтня 2007 р. понад 100 учасників з близько 20 країн світу, серед яких музейники, науковці, представники професійних об'єднань регіонального та світового масштабу.

никами преси, теле- радіоканалів. Кожен учасник конференції по декілька разів на день мусив поділитися враженнями від побаченого, розповісти про тему своєї доповіді тощо. Винагородою найбільш старанним було споглядання себе із туркменським синхронном на цент-

президента Туркменістану Гурбангулі Бердімухамедова. Лише за одним цим критерієм можна зробити висновок про вагу, яка надавалася міжнародному з'їзду музейників. Не суперечитимуть цьому і решта показників – астрономічний за українськими мірками бюджет наукової конференції (абсолютно всі витрати, включно із трансфером Москва-Ашгабад-Москва, взяла на себе туркменська сторона), кількість задіяних у робочій та розважальній програмі людей (супроводжуючі особи, колективи музикальних ансамблів, науковці, студенти, школярі, й навіть просто пересічні громадяни, які цікавилися роботою конференції настільки, що не залишали під час пленарних та секційних засідань жодного вільного місця в залах), рівень технічного забезпечення тощо.

Змалювавши загальне тло, на якому промайнули, як один, всі дні конференції, все ж перейду до опису музеїв та інших визначних пам'яток, із якими нас встигли ознайомити. Розпочну за хронологією, але не нашого візиту, а освоєння людиною цих благодатних (хоч місцями і децю посушливих) земель.

У ПИЛУ ВІКІВ

Територія сучасного Туркменістану прилягає до ареалів давніх цивілізацій і є справжнім скарбничним археологічним клондайком. Численні пам'ятки від доби енеоліту-бронзи до середньовіччя нагадують поклади унікальних рукотворних скарбів. Позбавлені з полону пісків, ці матеріали стають окрасою багатьох музейних (хоча подекуди, що не тільки) колекцій як у Туркменістані, так і поза його межами.

Відтак, країна давно вже стала плацдармом для активної роботи цілої низки міжнародних археологічних експедицій. Зокрема, партнерські стосунки у місцевих науковців склалися із дослідниками з Росії, Італії, Франції, Туреччини, Греції та інших країн.

На ознайомлення із пам'ятками **Державного історико-культурного заповідника «Давній Мерв»**, що, до речі, перебуває на обліку ЮНЕСКО, було виділено окремий повний день. І не дивно, адже від Ашгабаду його віддаляє не одна сотня кілометрів. До м. Мари, центру одного з п'яти велаятів (адміністративна одиниця), ми дісталися боїнгом місцевих авіаліній. Наступний відрізок шляху, до **палацово-храмового комплексу Гюнір-Дене** (III–II тис. до н.е.) шлях лежав пісками Каракумів. Для його подолання делегація була розміщена у відповідному транспорті... Ви можете уявити собі кількість чотиримісних джипів, необхідну для перевезення понад ста учасників конференції? Додайте до цього каравану ще машини супроводу, міліції, карету швидкої допомоги... Три години –

Національний культурний центр імені Сапармурата Туркменбаши Великого: філармонія (ліворуч), бібліотека (у центрі), музей Президента (праворуч)

і ми в обіймах пустелі, на руїнах стародавнього міста.

На зворотному шляху, вже підвечір, нас завезли до **Марійського велаятського об'єднаного музею** – зовні нічим непримітний будинок. Однак внутрішньому оздобленню та рівню виконання експозиції позаздрили б і деякі наші столичні музейні установи. Більша частина експозиції пред-

ному подвір'ї музею. У центрі уваги – реконструкція юрти. Її «мешканки» неквапливо, наче не помічаючи гостей, поралися по господарству: за допомогою жорен молили борошно, тут же робили тісто, випікали хліб. Кінцевий продукт з пилу-з жару пропонувався усім охочим.

Особливого колориту також додавала виставка влаштована під відкритим небом перед централь-

Тепла зустріч у музеї Білої пшениці

Інтер'єр музею Білої пшениці

Підозри, що всі ми стали учасниками масштабного «казкового» дійства, зародилися вже по виході з Міжнародного аеропорту ім. Великого Сапармурата Туркменбаши в Ашгабаді. Перша тепла зустріч – молоді дівчата в стилізованих під традиційні костюми, що привітно простягали великі таці зі східними ласощами та фруктами, якими, однак, насолодитися так і не встигли. Адже другою хвилиною нахлинули журналісти місцевих ЗМІ.

Нещадна (що з часом стало очевидно) гостинність й увага на найвищому рівні переслідувала учасників конференції буквально на кожному кроці. Усі візити, чи до чергового музею, чи до будь-якого іншого громадського, культурного закладу відбувалися за обов'язковою наявністю у сценарії наступних складових: мініконцертна програма із театралізованим дійством, танцями та співом, пригощання, спілкування із представ-

ральних телеканалів країни. Деякі обличчя взагалі наче й не сходили з екранів, напевно завороживши своєю фотогенічністю та відкритістю місцевих операторів.

До речі, кількість ефірного часу, присвяченого конференції у новинних блоках, поступалася хіба що висвітленню роботи чинного

Вулиці оновленого Ашгабаду

Центральний вхід до Національного музею Туркменістану

Зал археології Національного музею Туркменістану

ставляла різноманітні археологічні матеріали, які щедро дарували навколишні пам'ятки.

Забігаючи наперед скажу, що, як не дивно саме цей порівняно невеликий провінційний музей залишив по собі найбільш теплі спогади. Особливо запам'ятався інтерактивний проект, розгорнутий на затиш-

ним фасадом музею. Свої матеріали, наче на ярмарку, розклали утримувачі численних дрібних місцевих музейчиків, шкільних музейних кімнат тощо. Чого тут тільки не було. Інколи навіть у рамках однієї колекції траплялися напрочуд дивні поєднання: від тисячолітніх предметів старовини до патефону початку ХХ ст., від елементів традиційного костюму до російського самовару.

Ще один із вечорів був присвячений візиту до розташованого поблизу Ашгабаду **Державного історико-культурного заповідника «Ніса»**, створеного на базі однойменного поселення III ст. до н.е. – III ст. н.е., – резиденції парфянських царів. До речі, вишукані ритони цієї доби, виготовлені із слонової кістки та коштовних металів, навіть є одним із національних символів Туркменістану й незмінно представлені практично у кожному з побачених музеїв.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Реконструкція юрти у дворі Марійського велаятського об'єднаного музею

Слід зазначити, що багатство археологічної спадщини країни не поступається подекуди й польоту думки місцевих дослідників у питаннях інтерпретації матеріалів та розробці історичних гіпотез. Останні, щоправда, розходяться з поглядами на минуле українських любителів від науки. Начебто «давні туркмени», а не «давні українці», подарували світові найважливіші інновації своєї епохи: колесо, приручення коня тощо. Правда, якщо припустити, що первісні українці були до всього іншого й прямими пращурами туркменів, всі протиріччя зникнуть... (до теми сучасної міфотворчості в історичній науці «УМ» вже звертався, див. випуск № 2 (16), квітень 2007 р.).

Від знання минулого до передбачення майбутнього – лише один крок. Приміром, одна з діаг-

половини ХХ ст. (старших будівель тут практично не залишилося після трагічного землетрусу 1948 р.) цілими вулицями постають нові сучасні висотки, над якими працюють провідні зарубіжні підрядники. Будьте готові, що в сонячний день вас засліпить блиск білого мармуру, яким облицьована значна кількість новобудов. Чим не «Золотий вік»?

БЛИСК ВІКУ ЗОЛОТОГО

Короткий огляд найвизначніших музеїв Ашгабаду та деяких інших об'єктів загалом зайняв дня півтора.

Національний музей Туркменістану імені Великого Сапармурата Туркменбаші є першим музеєм, серед зведених за роки незалежності країни. Він відкрив свої двері у листопаді 1998 р. За різновекторністю колекції він нагадує краснавицький, але загальнодержавного масштабу. Це своєрідна візитівка країни, як правило, перший музей, з яким знайомлять іноземних гостей. Його експозиція складається з восьми розділів (незалежності, давньої історії, античності, середньовіччя, побуту та етнографії, туркменського килима, природи) та зали тимчасових експозицій. Загальна площа комплек-

рівень майстерності, глибокі традиції свідчать понад 1500 килимів та килимових виробів. Перлинами колекції вважаються два килими-гіганти. Один, розмірами 10,5x18 м, створений у 1941–1942 рр. Інший – 14x21,5 м (301 м², вага 1,2 т.), зітканий у 2001 р., навіть внесений у книгу рекордів Гіннеса як найбільший килим ручної роботи.

Музей національних цінностей Туркменістану при Центральному банку Туркменістану, відкритий на честь десятої річниці державної незалежності країни.

І знову в експозиції археологічні скарби, етнографічні матеріали, ювелірні прикраси, монети... Однак представлені тут і доволі неординарні речі та абстрактні символи: багатокілометрова «стежка здоров'я» збудована Великим Сапармуратом Туркменбаші; стіл президента, його особисті речі. З численних телеекранів транслюються з'їзди робітників сільського господарства, легкої промисловості, медичної галузі тощо. Ну і, звісно ж, Рухнама – безсмертне творіння Туркменбаші, настільна книга кожного свідомого туркмена.

Музей президента є складовою Національного культурного центру імені Сапармурата Туркменбаші Великого, поряд із Національною бібліотекою та Національною філармонією. Відкритий у лютому 2007 р., він пропонує до уваги відвідувачів 6 постійно діючих експозиційних залів: Життєвий шлях Сапармурата Туркменбаші Великого; Сапармурат Туркменбаші президент Золотого віку; Сапармурат Туркменбаші Великий – великий майстер слова та ін. Усі вони вичент заповнені цінними подарунками, адресованими Туркменбаші. Однак найоригінальнішим серед всієї цієї розкоші, блиску золота та дорогоцінного каміння все ж виглядав презент від України – дерев'яна різьблена лава.

А от **Національна бібліотека** на тлі, приміром, новітнього, хайтекового аналогічного закладу у Білорусі, вразила хіба що порожнечою читальними залами (невчасно прийшли?). Хоча ні, поодинокі читачі все ж траплялися. Де-не-де вони гортали переважно підшивки газет й усім своїм зовнішнім виглядом нагадували тих-таки вдягнених у стилізовану під традиційний костюм уніформу студентів, школярів і просто пересічних громадян, які з такою цікавістю заповнювали зали навіть секційних засідань.

Окрема читальна зала бібліотеки присвячена виключно Рухнамі, що представлена у підручному фонді чи не усіма найживанішими мовами світу.

А ще серед побаченого були мавзолей Першого Президента Туркменістану Сапармурата Туркменбаші та його спочилих родичів, мечеть духовності Туркменбаші та багато-багато іншого. На докладний опис усього не вистачить

Експозиція Музею Президента...

... та її експонати (Рухнама та її автор у мініатюрі)

шпальт бюлетеню. Тай вкотре переконався у справедливості приказки «краще один раз побачити...».

Ви запитаете, а коли ж була власне конференція? Не хвилюйтеся. Часу на неї було відведено цілком достатньо, для виправдання настільки представницького з'їзду. Пів дня на урочисте відкриття, приблизно стільки ж на секційні засідання, і ще пів дня на заключну пленарну частину. Тому, коли одного разу постало питання, чим краще зайняти ще пів дня – секційними засіданнями, чи заключним гала-концертом дитячого фестивалю у Національній філармонії – вибір упав на останнє (не без підказки, як нам натякнули, самого пана Бердимухамедова).

Навіть не знаю, що я пам'ятати му довше. Власне концерт, ...чи очі, якими західноєвропейські колеги споглядали за надзвичайно злагодженою, добре поставленою й натренованою реакцією залу, вичент заповненого однолітками маленьких виконавців: речитативні промовки, гасла, вигуки на честь Туркменбаші, діючого президента і Батьківщини, невтомне розмакування прапорами й повітряними кульками, чутливе виконання державного гімну тощо. Звичайно, що у гостей із Західної Європи, позбавлених «щасливого радянського дитинства», все побачене

викликало непомітний жвавий інтерес.

Проводжаючи поглядом кризліюмінатор літака краєвиди Капет-Дага, дещо опалілий від концентрації нових, часто суперечливих вражень, намагався впорядкувати думки та асоціації від побаченого.

Зведення новітніх музейних комплексів, проведення масштабних міжнародних конференцій... Все це – мільйони, десятки мільйонів доларів, вкладених державою у музейну галузь.

Що є причиною такого розмаху? Розуміння важливості збереження, вивчення та популяризації культурної спадщини? Чи прагнення отримати дієві інструменти для насадження державницької ідеології всередині країни та здійснення ефективного піару назовні? Що з цього є первинним, а що похідним?

Дійство, учасниками якого ми були, – це безперечно PR-акція міжнародного масштабу, спрямована на створення позитивного іміджу країни, намагання справити враження на представників іноземної аудиторії. Переконали, що подібні заходи у Туркменістані, під особистим патронатом президента, відбуваються регулярно й у найрізноманітніших галузях.

Сам по собі подібний досвід створення розгалуженої мережі «друзів» по всьому світу, на мою думку, вартий уваги.

Проте не полишає думка, що цим роль музеїв (визначних культурних комплексів взагалі) у країні практично й обмежується. В їхній роботі відчувається сильне зміщення акценту у бік демонстрації. Сяючі блиском та багатством, музеї Ашгабаду більше нагадують «яйця Фаберже» – із привабливою зовнішністю, але без вируючого життя всередині.

Можливо, для того, щоб помітити зворотне, потрібно побути в країні довше, і не з офіційним візитом, а приватно.

Владислав Піоро

Читальна зала Національної бібліотеки

рам у музеї «Білої пшениці» (**Національний музей «Ак бугдай» імені Великого Сапармурата Туркменбаші**) наочно демонструє щорічний стабільний приріст зернових, що дозволило точно встановити обсяги врожаю на... 2020 рік.

Відповідно до своєї головної ідеї (Туркменістан – батьківщина білої пшениці), музей містить матеріали від епохи неоліту до сьогодення. Серед експонатів – сільськогосподарські знаряддя, предмети побуту, зразки різних сортів пшениці тощо.

Оскільки музей «Білої пшениці» є першим зі згаданих комплексів, який постав «з нічого» буквально декілька років тому, тут саме місце звернути увагу на такий феномен. Практично усі музеї Ашгабаду займають приміщення спеціально для них спроектовані та зведені! Й не просто приміщення, а справжнісінькі палаци, оздоблені ззовні та всередині мармуром й позолотою, світлотехнікою й фонтанами, живими квітами і бозна ще чим.

Інша справа, що все це шокує багатством, монументальністю інтер'єру й експозиційного обладнання, дещо відвертають увагу від власне експонатів, заступають та затьмарюють їх.

Слід зазначити, що сьогоднішній Ашгабад взагалі переживає справжній будівельний бум. Місто омолоджується з року в рік. Замість кварталів старої забудови другої

су становить 30000 м², власне музейних залів – 15000 м².

За офіційними даними, фонди музею нараховують близько 112 000 одиниць зберігання. Щорічно його відвідують 64 000 осіб. У рамках державних заходів у музеї та за його межами проходять понад 30 виставкових проєктів на рік. Національний музей є методичним центром галузі в країні.

У **Музеї образотворчих мистецтв імені Сапармурата Туркменбаші Великого** зберігається близько 11 тисяч творів. Серед них – шедеври східного та європейського мистецтва, зокрема шедеври майстрів західноєвропейських, російських та українських шкіл XVII–XX ст. На питання про джерела формування колекції працівники музею відповіли, що її основу складають фонди різних музеїв Туркменістану, об'єднані після будівництва нового комплексу. Частина матеріалів залишилася в країні ще як наслідок евакуації з музеїв СРСР у часи Другої світової війни. Сьогоднішні шляхи надходження – подарунки та закупівля.

Музей туркменського килима імені Героя Туркменістану Гурбансолтан Едже підпорядкований державній акціонерній корпорації «Туркменхали». Килимарство є гордістю туркменського народу, однією з найшанованіших галузей виробництва. Про високий

Мечеть духовності Туркменбаші

МУЗЕЙНІ ПРОЕКТИ

РИНАТ АХМЕТОВ ВИДІЛИВ \$ 3 МЛН. МУЗЕЮ В ПИРОГОВІ

Благодійний Фонд «Розвиток України» і Музей народної архітектури та побуту України НАНУ повідомляють про початок спільного проекту, спрямованого на модернізацію інфраструктури музею, покращення роботи з відвідувачами та реставрацію пам'яток.

Фонд виділяє на ці потреби 15 млн. грн. Заплановано, що проект розпочнеться у березні 2008 р.

На сьогоднішній день між сторонами тривають переговори, під час яких буде окреслено пріоритетні напрямки використання коштів, механізм управління проектом та моніторингу його результатів.

Очікується, що благодійні внески будуть спрямовані на вирішення проблемних питань, які не забезпечені бюджетним фінансуванням. Зокрема, музей вважає необхідним покращити інфраструктуру

прийняття відвідувачів (рекреаційні зони, туалети, паркінги за межами та дороги на території музею тощо), розчистити каскад озер, доповнити експозицію унікальними пам'ятками архітектури, які 15–20 років тому були доставлені в музей, але через брак коштів не встановлені.

Інші важливі завдання – поліпшення системи охорони, популяризація колекції предметів побуту через публікації каталогів та масштабні виставки.

Нагадаємо, що Фонд «Розвиток України» вже третій рік активно співпрацює з Національним заповідником «Софія Київська». Серед іншого Фонд надав благодійну допомогу у розмірі 15 млн грн. на реконструкцію Будинку Митрополита та створення Музею архітектури на території заповідника

СТАЖУВАННЯ

Государственный музей истории религии (ГМИР), являющийся общероссийским научно-методическим центром по проблемам музейного религиоведения в системе Министерства культуры РФ, проводит цикл стажировок под общим названием «Теория и практика музейного религиоведения».

Стажировка 2008 года проводится по теме: «КОЛЛЕКЦИИ КУЛЬТОВЫХ ПРЕДМЕТОВ В МУЗЕЯХ РАЗЛИЧНОГО ПРОФИЛЯ: ПРОБЛЕМЫ АТРИБУЦИИ, ИНТЕРПРЕТАЦИИ, ПРЕЗЕНТАЦИИ И РЕСТАВРАЦИИ».

Проблемы атрибуции. В рамках этой темы будут рассмотрены вопросы изучения и описания памятников по истории основных конфессий, представленных на территории России.

Проблемы интерпретации. В рамках этой темы будут рассмотрены вопросы представления памятников по истории религии различным группам посетителей, формы выставочной и экспозиционной работы музеев, хранящих и показывающих коллекции по истории религии.

Проблемы презентации. В рамках этой темы будут рассмотрены инновационные формы работы с посетителями на экспозициях и выставках по истории религии, варианты создания и рекламного продвижения музейного продукта.

Проблемы реставрации. В рамках этой темы предполагается знакомство с опытом сотрудников мастерских музея в области реставрации.

Материалы стажировки тиражируются на CD, которые раздаются участникам стажировки.

Приглашаем к участию в стажировке научных работников музея: хранителей, экскурсоводов, музейных педагогов, сотрудников отдела рекламы и маркетинга. Стажировка будет проводиться с 2 по 10 июня 2008 г. (уточненна программа будет разослана дополнительно в начале февраля).

Стоимость стажировки 1500 рублей. Заявки на участие принимаются до 30 апреля 2008 г. В заявке указать: фамилию, имя, отчество, занимаемую должность участника, город, наименование музея, контактный телефон, факс (с кодом населенного пункта) или адрес электронной почты, необходимость гостиницы (ориентировочная стоимость проживания в гостинице 800 рублей в сутки).

190000, Санкт-Петербург, Почтамтская ул., дом 14/5

Государственный музей истории религии, Научно-методический отдел
Тел./факс: (812) 571-47-91, (812) 314-58-38,

E-mail: razvitie@relig-museum.ru

NB!

Колегам, які захочуть приєднатися до Українського центру розвитку музейної справи, наводимо перелік документів, необхідних для вступу:

- 1) заява на ім'я Голови Правління УЦРМС з проханням прийняти в асоційовані члени Центру;
- 2) коротка біографічна довідка (обов'язково вказати дату народження, місце постійного проживання, місце роботи, посаду, коло професійних зацікавлень, найбільші професійні досягнення, контакти);
- 3) копія квитанції про сплату членських внесків, розмір яких становить 30 грн. на рік;
- 4) дві фотокартки (3x4 см) для членського квитка.

Нагадаємо також дійсним членам УЦРМС, що членські внески на 2008/2009 рр. приймаються до 18 травня 2008 року

Реквізити УЦРМС для переказу членських внесків:

Отримувач:

ГО «Український центр розвитку музейної справи»

Код ЄДРПОУ 34048511

Р/р 26005301003481 в АКБ «Трансбанк» МФО 300089.

Призначення платежу: членські внески

Адреса УЦРМС:

04070, м. Київ, вул. Боричів Тік, 22-А

Тел./факс (044) 467-67-95 E-mail: mail@ukrmuseum.org.ua

Український Музей
Інформаційний бюлетень

Свідоцтво про державну реєстрацію:

КВ № 9120

від 01.09.2004 р.

Керівник проекту
Олексій Копитко

Редактор
Владислав Піоро

Художній редактор
Ігор Ткаченко

II ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙНИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Дніпропетровський історичний музей імені Д.І. Яворницького запрошує на 2-й Всеукраїнський музейний фестиваль «Музей в сучасному поліетнічному світі», який буде проходити з 15 до 22 вересня 2008 р.

До участі у фестивалі запрошуються зареєстровані державні, громадські, приватні музеї (всіх профілів) та галереї; заклади культури, освіти, виставкові фірми, що здійснюють експозиційну діяльність у галузі культури, займаються дизайнерськими роботами тощо.

У програмі фестивалю передбачається проведення п'яти конкурсів.

Конкурс міні-експозиції на тему «Міжетнічні зв'язки і паралелі в народній культурі».

До участі в конкурсі приймаються по одному проекту від кожного заявника. Учаснику забезпечується площа від 6 до 10 м², а також організаційна допомога.

Проведення конкурсу проводиться у формі презентації експозиції авторським колективом.

Передбачається, що під час оцінювання проектів Експертна рада керуватиметься такими основними критеріями:

- характер наявних музейних предметів чи колекцій;
- професіоналізм методів та форм їх показу (художньо-оформлювальні засоби, композиційне рішення, освітлення, безпека і т.п.);
- ефективність презентації (мова експозиції, етикетаж тощо);
- наявність і характер додаткових матеріалів щодо діяльності музею (установи) • рекламна продукція, фоно-відео- та мультимедійні матеріали та інш.;
- образність, оригінальність, інноваційний характер експозиції;
- увага та відгуки відвідувачів, учасників фестивалю.

Конкурс музейних видань.

На конкурс приймаються видання довільної тематики, що вийшли друком після 2005 р. Обсяг та формат видання не обмежується.

Передбачається розгляд матеріалів за номінаціями:

- каталоги;
- презентаційні альбоми;
- оригінальні видавничі проекти (серії, цикли).

Конкурс музейних аудіовізуальних програм.

До участі в конкурсі приймаються фільми, відео програми, слайд-фільми, створені після 2005 р., за такими номінаціями:

- візитна картка (презентація музею та його діяльності, довжина до 10 хвилин);
- реклама (культурна подія, відкриття виставки, соціальна реклама, довжина до 5 хвилин);
- оригінальний телевізійний проект (різноманітні новаторські, авангардні авторські роботи, довжина від 3 до 20 хвилин).

Музейні мультимедійні програми: веб-сайт, веб-каталог, ігрові проекти.

Мініекспозиція Вінницького обласного краєзнавчого музею у рамках I Всеукраїнського фестивалю

У Конкурсі беруть участь програми за такими номінаціями:

- музейний сайт в Інтернеті;
- електронний каталог музейної колекції;
- ігрові проекти.

Конкурс впровадження музейних програм, акцій, заходів (промоушен).

У Конкурсі беруть участь програми за наступними номінаціями:

- впровадження виставок;
- впровадження науково-просвітницьких заходів, циклів, довгострокових програм;
- впровадження оригінальних музейних акцій.

Матеріали, представлені на конкурсі (окрім конкурсу мініекспозиції) не повертаються й залишаються в архіві фестивалю без права їх комерційного використання та з дотриманням авторських прав.

Наскрізними темами, що будуть найбільш актуальними у межах усіх п'яти конкурсів зокрема визначено:

- музеї і освіта. Дитячі програми та їх реалізація. Дитячі центри-музеї (круглий стіл, обмін досвідом);
- музеї і туризм: нові підходи (круглий стіл, дискусія);
- європейський менеджмент і музеї (майстер-клас);
- музеї і відродження народних традицій;
- комп'ютеризація музеїв: сьогодення і перспективи (презентація проектів).

В Експертній раді фестивалю працюватимуть провідні музезознавці, культурологи, фахівці в галузі дизайну, видавництва, реклами, кіномистецтва та комп'ютерних технологій з різних країн світу.

Заявки на участь у фестивалі приймаються до 1 червня 2008 р.

Учасники фестивалю будуть визначені у ході перегляду конкурсних матеріалів оргкомітетом. Перевага буде надана проектам інноваційного характеру. Усі конкурсні матеріали увійдуть до каталогу фестивалю.

Реєстраційний внесок для кожного учасника фестивалю (музейного закладу) – 100 грн.

Для двох учасників від кожного музею оргкомітет фестивалю планує забезпечити інформаційну підтримку, бронювання готелю, безкоштовне проживання та харчування.

Переконливо просимо усіх учасників завчасно замовити та придбати зворотні квитки.

Чекаємо Вас, шановні колеги. Маємо надію, що 2-й Всеукраїнський музейний фестиваль стане подією у вашому житті і культурному житті України.

49027, м. Дніпропетровськ,

пр. Карла Маркса, 18

Дніпропетровський історичний музей імені Д.І. Яворницького.

Т./ф.: (80562) 462428, 460512,

E-mail: muzeum@a-teleport.com

Капустіна Надія Іванівна (директор музею), Бекетова Валентина Михайлівна (заступник директора музею з наукової роботи)

Повні тексти положень II Всеукраїнського музейного фестивалю, його конкурсів, форм заявок на участь тощо шукайте також на музейному порталі України: www.prostir.museum.

Оргкомітет

13 жовтня 2007 р. близько 11 години у Дніпропетровську на житловому масиві «Перемога» за адресою вул. Мандриківська, 127 стався потужний вибух газу. У результаті вибуху під уламками загинуло 23 людини, 160 сімей залишилися без житла.

Не оминула ця трагедія і сімей двох співробітників Дніпропетровського історичного музею імені Д. Яворницького.

Усім добре відома приказка «у лиху годину пізнаєш добру людину»...

Колектив музею відчув підтримку не тільки музейної спільноти, але й з боку багатьох організацій та підприємств. Ми висловлюємо щирю подяку всім хто відгукнувся на нашу біду.

Повний перелік усіх, кому ми вдячні розміщений на музейному порталі України (www.prostir.museum).

Усім, хто хоче підтримати «Український музей»

Для допомоги бюлетеню Ви можете переказати цільовий благодійний внесок з будь-якого відділення зв'язку або банку, зазначивши у платіжному повідомленні таке:

Отримувач: ГО «Український центр розвитку музейної справи»

Код ЄДРПОУ 34048511

Р/р 26005301003481 в АКБ «Трансбанк»,

МФО 300089.

Призначення платежу: Благодійна допомога на видання бюлетеню «Український музей».

АНОНС

Читайте в наступному номері:

Музейна конференція під егідою ЮНЕСКО в Україні

А також багато іншого!

Координати редакції:

04070, м. Київ, вул. Боричів Тік, 22-А

Тел. (044) 537-66-95, 467-67-80

E-mail: mail@ukrmuseum.org.ua

www.prostir.museum

Надруковано ТОВ «ПЦ Фоліант»

Наклад – 1000 прим.

Редакція може не поділяти точку зору авторів публікацій.

Матеріали не рецензуються і не повертаються.

Зміст матеріалів може не збігатися з офіційною позицією

Міжнародного фонду «Україна 3000».

Бюлетень розповсюджується безкоштовно. Для отримання друкованої

або електронної версії видання просимо звертатися до редакції.

Усі права захищені. Передрук матеріалів вітається за умови посилання на «Український музей».